

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น และเพื่อพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์แรก หรือมีบุตรคนแรก ฝากครรภ์หรือคลอดบุตรที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) นครหลวง ในเขตอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และ 2) ศึกษาและรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มียุในช่วง 17-19 ปี รองลงมาคืออายุในช่วง 14-16 ปี มีอายุน้อยที่สุด 14 ปี มีอาชีพแม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่ไม่สามารถระบุรายได้ต่อเดือนที่ชัดเจนเนื่องจาก ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง

แหล่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากสามี รองลงมาจากบิดา มารดาของตนเอง มีสถานภาพสมรสคู่มากที่สุด รองลงมา มีสถานภาพสมรสแยกกันอยู่ นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด บิดามีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มารดา มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บิดาและมารดาส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ รองลงมา มีสถานภาพสมรสแยกกันอยู่ บิดา มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมา มีอาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจ มารดา มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมา ทำงานบ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ ครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย รองลงมา ครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย อายุของมารดาเมื่อมีบุตรคนแรกอยู่ในช่วงอายุ 20-30 ปีมากที่สุด รองลงมา มีอายุน้อยกว่า 20 ปี บิดามีอายุในช่วง 41-50 ปีมากที่สุด รองลงมา มีอายุในช่วง 51-60 ปี มารดามีอายุในช่วง 41-50 ปีมากที่สุด รองลงมา มีอายุในช่วง 31-40 ปี ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีที่อยู่อาศัยเป็นบ้านของตนเอง และพักอาศัยอยู่กับสามี/คู่รัก อายุที่มีประจำเดือนครั้งแรกอยู่ในช่วงอายุ 10-13 ปี มากที่สุด รองลงมา อยู่ในช่วง 14-16 ปี มีประจำเดือนครั้งแรกอายุต่ำสุด 10 ปี ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วง 14-16 ปี รองลงมา อยู่ในช่วงอายุ 16-19 ปี มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุต่ำสุด 13 ปี การตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ไม่ได้มีเจตนาตั้งครรภ์ และไม่ได้ป้องกันการตั้งครรภ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตั้งครรภ์ของวัยรุ่น

ปัจจัยนำ

ด้านความรู้เรื่องเพศ พบว่า หญิงวัยรุ่นมีความรู้เรื่องเพศ โดยภาพรวมในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหญิงวัยรุ่นยังขาดความรู้เรื่องเพศ เรียงลำดับจากมากไปน้อยในเรื่อง 1) การนับวันปลอดภัยของประจำเดือน หน้า 7 หลัง 7 2) การสวมถุงยางอนามัยในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 3) การรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผง และ 4) การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองเป็นการช่วยระบายความต้องการทางเพศได้

ด้านค่านิยมเรื่องเพศ พบว่า หญิงวัยรุ่นมีค่านิยมเรื่องเพศ โดยภาพรวมในระดับไม่แน่ใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หญิงวัยรุ่นยังมีค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่ถูกต้อง เรียงลำดับจากมากไปน้อยในเรื่อง 1) การแต่งกายเสื้อฟ้ายัด สั้น เน้นรูปร่างในวัยเรียนถือเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่น 2) การคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักในวัยเรียนไม่ใช่เรื่องเสียหาย 3) การทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานเป็นสิ่งที่ดี จะช่วยให้มีโอกาสเลือกคู่ครองได้อย่างเหมาะสม 4) ผู้หญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี ตั้งครรภ์หรือมีบุตรถือเป็นเรื่องปกติของคนในสังคมปัจจุบัน 5) การมีบุตรก่อนสมรสไม่ใช่เรื่องเสียหายเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ในสังคมไทยในปัจจุบัน

ด้านทัศนคติทางเพศ พบว่า หญิงวัยรุ่นมีทัศนคติทางเพศ โดยภาพรวมในระดับไม่แน่ใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหญิงวัยรุ่นยังมีทัศนคติทางเพศที่ไม่ถูกต้อง เรียงลำดับจากมากไป

น้อยในเรื่อง 1) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นสิ่งที่สามารถทำได้อย่างอิสระ ถ้ายังสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ 2) การอยู่กับคนรักตามลำพังในห้องนอนเป็นเรื่องธรรมดาของคนรุ่นใหม่ 3) การป้องกันการตั้งครรภ์หรือการมีบุตรเป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง 4) หญิง-ชาย รักกันหากมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานถือว่าเป็นเรื่องปกติ 5) ผู้หญิงที่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับชายคู่รักก่อนแต่งงาน ถือว่าเป็นการแสดงความรักที่จริงใจ และมั่นคง

ปัจจัยเอื้อ

ด้านสถานที่ ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น โดยภาพรวม พบว่าหญิงวัยรุ่นมีระดับความคิดเห็น ในระดับไม่แน่ใจ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหญิงวัยรุ่นเห็นว่าปัจจัยเอื้อด้านสถานที่ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในเรื่อง 1) การอยู่หอพักตามลำพังทำให้มีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น 2) การบริการถุงยางอนามัยหรือยาเม็ดคุมกำเนิด ตามร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายยาในชุมชนทำให้มีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น 3) การเที่ยว ตามคลับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นการกระตุ้นให้มีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น 4) การอยู่ในสวนสาธารณะที่ลับตาคน สองต่อสอง เป็นการกระตุ้นให้มีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น 5) สถานบริการมักมีกิจกรรมและบรรยากาศในการกระตุ้นให้เกิดความต้องการเพศ

ด้านเวลาและ โอกาสที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น พบว่าโดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหญิงวัยรุ่นยังเห็นว่าปัจจัยเอื้อด้านเวลาและ โอกาส เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในเรื่อง 1) มีเพศสัมพันธ์เวลาใดก็ได้ขึ้นอยู่กับความพอใจของทั้งสองฝ่าย 2) มีเพศสัมพันธ์เวลากลางคืนเมื่อไปเที่ยวด้วยกัน 3) มีเพศสัมพันธ์เวลาเย็น หลังเลิกโรงเรียนหรือหลังเลิกงาน

ด้านค่าใช้จ่าย ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น พบว่า โดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็น ในระดับไม่แน่ใจ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยเอื้อด้านค่าใช้จ่าย ไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นเนื่องจากวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นนั้นอยู่ที่ความพอใจของทั้งสองฝ่ายไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ และการมีเพศสัมพันธ์ไม่จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายใดๆ

ด้านสารเสพติด พบว่า โดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็น ในระดับเห็นด้วยว่าสารเสพติดทุกชนิด เป็นปัจจัยเอื้อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปน้อยในเรื่อง 1) การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่ทำให้มึนเมา ขาดสติ ทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจได้ง่ายขึ้น 2) การเสพยาบ้า ยาไอซ์ กัญชา ยาเลิฟ ทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจได้ง่ายขึ้น 3) การเสพยาบ้า เฮโรอีน ทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจได้ง่ายขึ้น 4) การใช้สารเสพติด

ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเพราะจะทำให้ขาดสติและขาดความยับยั้งคิด 5) ในชุมชนสามารถเข้าถึงสารเสพติดทุกชนิดได้อย่างง่าย

ด้านสื่อ พบว่าโดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็น ในระดับเห็นด้วย ว่าสื่อทางเพศต่าง ๆ เป็นปัจจัยเอื้อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปน้อยในเรื่อง

- 1) การดูทีวีดี หรือวีซีดีลามก อนาจาร เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากลองมีเพศสัมพันธ์
- 2) การเล่นอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ลามก อนาจาร เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากลองมีเพศสัมพันธ์
- 3) การเข้าถึงสื่อลามก อนาจารของวัยรุ่นสามารถทำได้ง่ายมากในปัจจุบัน
- 4) การนำเสนอของสื่อเรื่องเพศในสังคมไทยปัจจุบันนั้นยังไม่มีความเหมาะสมควรมีการจัดการและควบคุมให้มากขึ้น
- 5) การอ่านหนังสือการ์ตูนลามกและการ์ตูนโป๊เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากลองมีความสัมพันธ์ทางเพศ
- 6) การดู อ่าน ภาพโป๊ ลามก อนาจาร นิยายสารหนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากลองมีความสัมพันธ์ทางเพศ
- 7) การดูภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ เกี่ยวกับความรัก และมีเพศสัมพันธ์ เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากลอง มีความสัมพันธ์ทางเพศ
- 8) สื่อสารผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ต่อตนเอง ต่อบุตร ต่อครอบครัว ต่อการศึกษา ฯลฯ ในสื่อช่องทางต่าง ๆ

ปัจจัยเสริม

ด้านครอบครัวของวัยรุ่น พบว่าโดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็น ในระดับเห็นด้วย ว่าครอบครัวเป็นปัจจัยเสริมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ในเรื่อง

- 1) พ่อแม่หรือผู้ปกครองของวัยรุ่นขาดการพูดคุยและสอนการคุมกำเนิดด้วยวิธีต่างๆ
- 2) พ่อแม่หรือผู้ปกครองของท่านมักจะพูดว่ากล่าวด้วยถ้อยคำที่รุนแรง

ด้านกลุ่มเพื่อน พบว่า โดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็น ระดับไม่แน่ใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหญิงวัยรุ่นยังเห็นว่าปัจจัยเสริมด้านกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปน้อยในเรื่อง

- 1) กลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่มักมีแฟน/คนรักกันอย่างเปิดเผย
- 2) กลุ่มเพื่อนมักเคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว
- 3) กลุ่มเพื่อนมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนหรือวัยรุ่น
- 4) กลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกัน มีการตั้งครรภ์ก่อนแต่งงานเหมือนกัน
- 5) กลุ่มเพื่อนมักยินยอมให้คู่รักจับมือถือแขนกอดจูบได้
- 6) กลุ่มเพื่อนมักพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องเพศกันอย่างเปิดเผย
- 7) เมื่อมีปัญหามักปรึกษากลุ่มเพื่อนก่อนเสมอ
- 8) กลุ่มเพื่อนมักเข้าสถานบันเทิง เช่น ดิสโก้เทค คาราโอเกะ ผับ งานปาร์ตี้ และงานเลี้ยง
- 9) กลุ่มเพื่อนชอบดูทีวีดี ภาพยนตร์โทรทัศน์ ที่นำเสนอเกี่ยวกับความรักและการมีเพศสัมพันธ์

ด้านครู/โรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็น ในระดับเห็นด้วยว่า ด้านครู/โรงเรียน เป็นปัจจัยเสริมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ในเรื่อง 1) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศแก่เด็กทุกคน 2) โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการเรียนการสอนหลักสูตรความรู้เรื่องเพศรอบด้านให้กับนักเรียนทุกระดับชั้น 3) เมื่อมีปัญหาหมักไม่กล้าขอคำปรึกษาจากครูเพราะกลัวครูและคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรให้ผู้อื่นได้รับรู้

ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า โดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็น ในระดับเห็นด้วยว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นปัจจัยเสริมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปน้อยในเรื่อง 1) หน่วยงานท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมเฝ้าระวังสารเสพติดในชุมชน 2) หน่วยงานท้องถิ่นของท่านควรจัดกิจกรรมเฝ้าระวังแหล่งมั่วสุมทางเพศหรือสถานบริการทางเพศของท้องถิ่น 3) หน่วยงานท้องถิ่นควรส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาให้กับเยาวชน 4) หน่วยงานท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ให้ กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น 5) หน่วยงานท้องถิ่นของท่านควรจัดกิจกรรมเฝ้าระวังสื่อทางเพศและกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น

ด้านเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พบว่า โดยภาพรวมหญิงวัยรุ่น มีระดับความคิดเห็น ในระดับเห็นด้วยว่า ด้านเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นปัจจัยเสริมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เรียงลำดับจากมากไปน้อยในเรื่อง 1) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรให้ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน 2) โรงพยาบาลควรมีการบริการคลินิกวัยรุ่นเพื่อให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น 3) โรงพยาบาลควรมีสุนัข Hot-line เพื่อให้คำปรึกษา กรณีวัยรุ่นมีปัญหาทางเพศเร่งด่วน 4) เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์จะขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 5) หากมีปัญหาเรื่องการคุมกำเนิดหรือการป้องกันการตั้งครรภ์จะปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นคนแรก 6) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้าถึงบ้านและชุมชน เพื่อให้คำปรึกษาสำหรับวัยรุ่นที่ปัญหา

ส่วนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแนวทางดังนี้

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การตั้งครรภ์ของวัยรุ่น นำมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเรื่องการคุมกำเนิดในวัยรุ่น

เป้าประสงค์ 1

เพื่อให้หญิงวัยรุ่นมีความรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง

กิจกรรม/โครงการ

1. สอนเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิดในโรงเรียน
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ เรื่อง การคุมกำเนิด ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ
3. โครงการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชั้น ป.6 และ ม.1
4. โครงการอบรมแกนนำนักเรียนเพื่อป้องกันโรคเอดส์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างความรู้และความตระหนักค่านิยมและทัศนคติเรื่องเพศที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทย

เป้าประสงค์ 2 เพื่อให้หญิงวัยรุ่นมีค่านิยมและทัศนคติเรื่องเพศที่ถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรม/โครงการ

1. กิจกรรมรณรงค์/ประชาสัมพันธ์เสริมสร้างค่านิยมและทัศนคติเรื่องเพศที่เหมาะสมผ่านสื่อ
2. สร้างแกนนำเยาวชนคนรักความเป็นกุลสตรีไทยในโรงเรียน
3. กิจกรรมแม่อาสาพาเยาวชนนครหลวงทวงคืนความเป็นกุลสตรีไทย
4. รณรงค์สร้างค่านิยมการรักษาศีล 5 ในชุมชน
5. รณรงค์การสร้างค่านิยมใหม่ เปลี่ยนการใช้คำว่า “มีกิ๊ก” เป็นคำว่า “มีซู้” แทน
6. ร่วมกิจกรรมทำบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา กับโรงเรียนและครอบครัวโครงการสร้างสวนในวัดปฏิบัติธรรมด้วยความสงบร่มเย็น

7. กิจกรรมการสร้างกรอบศีลธรรม สร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยง ในเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมกิจกรรมการเฝ้าระวังและการป้องกันแหล่งมั่วสุมทางเพศที่ไม่เหมาะสม

เป้าประสงค์ 3 เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการเข้าถึงแหล่งมั่วสุมทางเพศและสถานบันเทิงที่ไม่เหมาะสม

กิจกรรม/โครงการ

1. กิจกรรมการเฝ้าระวังและควบคุมสถานบันเทิงและสถานบริการทางเพศให้ปฏิบัติตามกฎหมาย
2. กิจกรรมสารวัตรนักเรียนทั้งในโรงเรียนและในชุมชน
3. โครงการสร้างแกนนำตำรวจบ้านในชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมกิจกรรมกีฬาและการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ในกลุ่มวัยรุ่น

เป้าประสงค์ 4 เพื่อให้กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์

กิจกรรม/โครงการ

1. กิจกรรมสร้างครอบครัวเข้มแข็ง
2. กิจกรรมกีฬาและออกกำลังกายหลังเลิกเรียนในชุมชน
3. โครงการบ้านหลังเลิกเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการเฝ้าระวังและป้องกัน สารเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น

เป้าประสงค์ 5 เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการเข้าถึงสารเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น

กิจกรรม/โครงการ

1. โครงการ To be No 1 ในโรงเรียน
2. กิจกรรมคัดกรองสารเสพติดในโรงเรียน/ชุมชน
3. กิจกรรมอาสาสมัครตำรวจชุมชนตำบล (ตชต.)
4. โครงการถ่ายทอดความดีเพื่อถวายแม่ของแผ่นดิน (ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด)

5. โครงการอบรมเยาวชนด้านภัยยาเสพติดในโรงเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมกิจกรรมเฝ้าระวังและการป้องกันสื่อทางเพศที่ไม่เหมาะสม

เป้าประสงค์ 6 เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการเข้าถึงสื่อทางเพศที่ไม่เหมาะสมและส่งเสริมการเข้าถึงสื่อในทางสร้างสรรค์ของวัยรุ่น

กิจกรรม/โครงการ

1. กิจกรรมสื่อสารผลกระทบจากการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรจากประสบการณ์จริงของหญิงวัยรุ่นนครหลวงผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ
2. สร้างกลุ่ม Facebook วัยทีน นครหลวงเพื่อเป็นสื่อกลางในทางสร้างสรรค์ในกลุ่มวัยรุ่น
3. ให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นผ่านทางสื่อช่องทางต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ส่งเสริมบทบาทและองค์ความรู้ให้กับครอบครัวด้านการคุมกำเนิดและการพูดคุยกับหญิงวัยรุ่น

เป้าประสงค์ 7 เพื่อให้ครอบครัวมีบทบาทและความรู้ในการสอนเรื่องการคุมกำเนิดและพูดคุยกับวัยรุ่นอย่างเหมาะสม

กิจกรรม/โครงการ

1. กิจกรรมสร้างความรู้และความตระหนักให้ผู้ปกครองในการสอนเรื่องเพศและการคุมกำเนิดให้กับบุตรหลาน
2. กิจกรรมสอนเรื่องการรักษานวลสงวนตัวและการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี
3. กิจกรรมการสื่อสารข้อมูลพฤติกรรมดีระหว่างผู้ปกครองและครู

ยุทธศาสตร์ที่ 8 ส่งเสริมให้หญิงวัยรุ่นเลือกคบกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม
เป้าประสงค์ 8 เพื่อให้หญิงวัยรุ่นรู้จักเลือกคบกลุ่มเพื่อนอย่างเหมาะสม

กิจกรรม/โครงการ

1. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการคบเพื่อนที่เหมาะสม
2. จัดกิจกรรมชมรมต่าง ๆ ในโรงเรียน
3. การสอนการคบเพื่อนที่ดีของครอบครัว
4. ประชาสัมพันธ์คุณสมบัติกุลสตรีไทยที่ผู้ชายต้องการผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 9 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษารอบด้านในโรงเรียน

เป้าประสงค์ 9 เพื่อให้หญิงวัยรุ่นมีความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างรอบด้านและสามารถขอ

คำปรึกษาจากครูเมื่อมีปัญหา

กิจกรรม/โครงการ

1. จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านในโรงเรียนทุกระดับชั้น
2. ให้คำปรึกษาปัญหาทางเพศและการคุมกำเนิดในโรงเรียน
3. ฝึกระวังและคัดกรองนักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ให้คำปรึกษาและส่งต่อ

เพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

4. โครงการเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา การแสดงออกในทางสร้างสรรค์ และเฝ้า
 ระวังในด้านสารเสพติด แหล่งมั่วสุมทางเพศ และสื่อทางเพศที่ไม่เหมาะสมให้กับกลุ่มวัยรุ่น

เป้าประสงค์ 10 เพื่อให้วัยรุ่นได้ร่วมกิจกรรมทางศาสนา มีการแสดงออกในทาง
 สร้างสรรค์และเฝ้าระวังในด้านสารเสพติด แหล่งมั่วสุมทางเพศ และสื่อทางเพศที่ไม่เหมาะสม
 ให้กับกลุ่มวัยรุ่น

กิจกรรม/โครงการ

1. จัดงบประมาณสนับสนุนด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชน
3. โครงการเยาวชนรักถิ่นรักบ้านเกิด
4. โครงการอบรมนักเรียนและเยาวชน เรื่องเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์
5. จัดกิจกรรมเฝ้าระวังสถานบันเทิงและมั่วสุมทางเพศและยาเสพติด
6. จัดกิจกรรมเฝ้าระวังสื่อที่ไม่เหมาะสมและกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น
7. โครงการครู DARE ป้องกันยาเสพติด
8. โครงการชุมชนสีขาว5.จัดกิจกรรมเฝ้าระวังสื่อทางเพศและกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 11 ส่งเสริมกิจกรรมการสร้างความรู้และบริการให้คำปรึกษากรณีวัยรุ่น
มีปัญหาเรื่องเพศและการคุมกำเนิด

เป้าประสงค์ 11 เพื่อให้หญิงวัยรุ่นมีความรู้ และมีช่องทางในการขอคำปรึกษาปัญหาเรื่อง
เพศได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรม/โครงการ

1. จัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น (YFHS) เพื่อบริการให้คำแนะนำวัยรุ่นที่มีปัญหา
เรื่องเพศและการคุมกำเนิด
2. จัดบริการศูนย์ฟังใจ (OSCC) เพื่อบริการดูแลเด็กและสตรีที่ถูกระทำรุนแรง
3. จัดบริการเพื่อส่งเสริมและป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี (UPHS)
4. จัดบริการสายด่วน Teenage
5. จัดรายการวิทยุชุมชนตอบปัญหาวัยรุ่น
6. จัดกิจกรรมเชิงรุกเข้าถึงบ้าน/ชุมชน เพื่อให้คำปรึกษาสำหรับวัยรุ่นที่ปัญหา
7. จัดบริการคลินิกให้คำปรึกษาก่อนแต่งงาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อำเภอนครหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ปัจจัยนำ

ด้านความรู้เรื่องเพศ พบว่าหญิงวัยรุ่นมีความรู้เรื่องเพศในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณา
ในการปฏิบัติแล้ว วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่ได้นำความรู้ไปใช้กับตนเอง ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษา
ข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่นในครั้งนี้ที่ พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ตั้งครรรค์โดยไม่ได้มีการป้องกันถึงร้อยละ 80
และยังพบว่าเป็นการตั้งครรรค์โดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชนิย์ จิตรกระจ่าง
(2549 : 104) ศึกษาภูมิหลัง ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการมีบุตรคนแรกของวัยรุ่นศูนย์สุขภาพชุมชน
ตำบลบางจัก อำเภวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง พบว่า วัยรุ่นมีความรู้ในระดับสูง แต่ในทางปฏิบัติ
ก็ไม่ได้นำไปใช้กับตนเองจนทำให้เกิดการตั้งครรรค์ในวัยรุ่น จากการวิจัยครั้งนี้ยัง พบว่า มีประเด็น
ที่ได้จากการสัมภาษณ์หญิงวัยรุ่นเพิ่มเติมถึงสาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกัน พบว่า
มีสาเหตุมาจากการมีเพศสัมพันธ์ในแต่ครั้งนั้นของวัยรุ่น ส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยบังเอิญหรือมีเพศสัมพันธ์
ปกปิดโดยไม่ต้องการให้ผู้ปกครองทราบ มีความถี่-ห่างในการมีเพศสัมพันธ์ไม่แน่นอน หญิงวัยรุ่น
บอกว่า “มีอะไรกันโดยไม่ให้ใครรู้ บางครั้งนาน ๆ วันจึงจะได้มีอะไรกัน แอบมีตอนที่พ่อแม่ไม่อยู่บ้าน
จึงไม่ได้เตรียมการป้องกัน ป้องกันไม่ทัน แ่ก็ไม่ชอบสวมถุงยางอนามัย” วัยรุ่นบางคนอายุไม่กล้า

ไปซื้อยาเม็ดคุมกำเนิด บางคนกลัวผลข้างเคียงจากยา และกลัวผู้ปกครองรู้ เพราะต้องรับประทานยา ต่อเนื่องทุกวัน จึงทำให้หลีกเลี่ยงการรับประทานยาคุมกำเนิด ประกอบฝ่ายชายก็ไม่ได้สวมถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์

จากการศึกษาของ วราพร บุญยะธาน (2550 : 24-26) ตอกย้ำให้เห็นว่า วัยรุ่นไม่นิยมคุมกำเนิด ถึงแม้จะกลัวการตั้งครรภ์ ทั้งนี้เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศศึกษา ชีวิตวิทยาการเจริญพันธุ์ และการคุมกำเนิด เช่น เชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์เพียงครั้งเดียว หรือนาน ๆ ครั้ง ไม่น่าจะทำให้ตั้งครรภ์ได้ บางรายกลัวอันตรายและอาการข้างเคียงจากการคุมกำเนิด จึงเลี่ยงไปใช้การคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพต่ำ เช่น การหลั่งภายนอก การสวนล้างช่องคลอด ทำให้อัตราการล้มเหลวของการคุมกำเนิดสูง จากการศึกษาที่วัยรุ่นน้อยทั้งความรู้ ประสบการณ์ และการเข้าถึงการบริการสุขภาพ ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์โดยเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคเอดส์ เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการ รวมทั้งการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย นอกจากนี้ การสอนเพศศึกษาและการบริการคุมกำเนิดให้กับวัยรุ่น โดยเฉพาะ ยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร เนื่องจากยังมีข้อโต้แย้งด้วยเกรงว่าจะเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีการสำส่อนทางเพศเพิ่มขึ้น

ถึงแม้ว่าโดยภาพรวมวัยรุ่นมีความรู้เรื่องเพศในระดับสูง แต่ถ้าหากพิจารณารายละเอียดของหัวข้อที่ได้ศึกษาแล้ว ยังพบว่า วัยรุ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง นับวันปลอดภัยของประจำเดือน หน้า 7 หลัง 7 ยังไม่ถูกต้องและยังไม่ทราบว่า การคุมกำเนิดด้วยวิธีนี้มีโอกาสตั้งครรภ์ได้มากที่สุด วัยรุ่นยังมีความเข้าใจว่าการสวมถุงยางอนามัยสามารถป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 100 % และยังขาดความรู้ความเข้าใจการรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดแผงอย่างถูกวิธี จึงเป็นการแสดงให้เห็นชัดเจนว่า การมีความรู้เรื่องเพศ โดยเฉพาะเรื่องการคุมกำเนิดที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับวัยรุ่นนั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากวัยรุ่นมีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง สามารถเลือกใช้ชีวิตการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับตนเอง จะช่วยลดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี

ด้านค่านิยมเรื่องเพศ พบว่า หญิงวัยรุ่นมีค่านิยมเรื่องเพศที่เปลี่ยนแปลงไปจากวัฒนธรรมไทยดั้งเดิม หญิงวัยรุ่นเห็นว่าการแต่งกายเสื้อฟ้ายัดสั้นเน้นรูปร่างในวัยเรียนถือเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นทั่วไป ถือว่าการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักในวัยเรียนไม่ใช่เรื่องเสียหาย ยังเห็นว่าการทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานเป็นสิ่งที่ดี จะช่วยให้มีโอกาสเลือกคู่ครองได้อย่างเหมาะสมคิดว่าผู้หญิงอายุต่ำกว่า 20 ปีตั้งครรภ์หรือมีบุตรถือเป็นเรื่องปกติของคนในสังคมปัจจุบัน และเห็นว่าการมีบุตรก่อนสมรสไม่ใช่เรื่องเสียหายเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ค่านิยมเรื่องเพศของวัยรุ่นที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลทำให้พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปจากกรอบวัฒนธรรมดั้งเดิม วัยรุ่น

มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยลง ดังเห็นได้จากผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 14-16 ปี ถึงร้อยละ 75 และยังพบว่าวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุน้อยที่สุดเพียง 13 ปี เท่านั้น จึงทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้รู้วิธีการวางแผนป้องกัน และเกิดการตั้งครรภ์โดยไม่ได้มีเจตนา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชนีย์ จิตรกระจ่าง (2549 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าวัยรุ่นมีค่านิยมมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นถือว่าเป็นเรื่องปกติ ทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยขาดการวางแผนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของวัยรุ่นนั้น อาจเกิดจากการได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกครอบงำวิถีชีวิตวัยรุ่นไทย วัยรุ่นเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการแต่งกาย จากสื่อแขนงต่าง ๆ อย่างง่ายดาย ประกอบกับวัยรุ่นไทยได้รับการเลี้ยงดูด้าน โภชนาการที่ดีมากขึ้น เด็กจะโตเป็นหนุ่มเป็นสาวเร็วขึ้น เด็กผู้หญิงมีประจำเดือนหรือตกไข่เร็วขึ้น จากผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่นครั้งนี้ยัง พบว่า หญิงวัยรุ่นมีประจำเดือนครั้งแรกในช่วงอายุ 10-13 ปี ถึงร้อยละ 63 และยังพบว่า หญิงวัยรุ่นมีประจำเดือนมาครั้งแรกอายุน้อยที่สุดเพียง 10 ปี การวิจัยครั้งนี้ยังมีประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์หญิงวัยรุ่น ด้านค่านิยมทางเพศเพิ่มเติมที่เป็นการตอกย้ำให้เห็นว่า หญิงวัยรุ่นมีค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นหรือวัยรุ่นเรียนเป็นเรื่องปกติที่ใคร ๆ ก็ทำกัน ดังเช่นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หญิงวัยรุ่นบอกว่า “หนูมีเมื่ออยู่ ม.3 เพื่อน ๆ ในโรงเรียนเขาก็มีกันเกือบทุกคน หนูคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นสมัยนี้เป็นเรื่องธรรมดาที่ใครก็มีกัน ตอนนี้อยู่ ม.1 ม.2 เขาก็มีกันหมดแล้ว เป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นสมัยนี้” ดังนั้นในการสร้างค่านิยมเรื่องเพศที่ถูกต้อง เหมาะสมให้กับวัยรุ่นนั้น จุดสำคัญควรเริ่มต้นที่ครอบครัวในการหล่อหลอม ความรู้สึก นึกคิด และการเป็นแบบอย่างที่ดีของคนในครอบครัวจะเป็นตัวช่วยให้วัยรุ่นมีหลักในการยึดเหนี่ยวความคิด ความรู้สึกทางเพศให้อยู่ภายในกรอบวัฒนธรรมอันดีงาม ทำให้วัยรุ่นสามารถก้าวตามทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ของสังคมโลก นอกจากนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ชุมชน สังคม ยังมีส่วนสำคัญที่ช่วยวางแผนเตรียมตัวรับมือจากการปัญหาเปลี่ยนแปลงของค่านิยมดังกล่าว เพื่อลดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในวัยรุ่น และปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นให้น้อยลง

ด้านทัศนคติทางเพศ พบว่าหญิงวัยรุ่นมีค่าทัศนคติทางเพศที่ยังไม่ถูกต้อง เช่น หญิงวัยรุ่นเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นสิ่งที่สามารถทำได้อย่างอิสระถ้ายังสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ คิดว่าการอยู่กับคนรักตามลำพังในห้องนอนเป็นเรื่องธรรมดาของคนรุ่นใหม่ ยังมีทัศนคติว่าการป้องกันการตั้งครรภ์หรือการมีบุตรเป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง เห็นว่าหญิง-ชายรักกันหากมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานถือว่าเป็นเรื่องปกติ และมีทัศนคติว่า ผู้หญิงที่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับชายคู่รักก่อนแต่งงาน ถือว่าเป็นการแสดงความรักที่จริงใจ และมั่นคง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วราพร บุญยะธาน (2550 : 144) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตั้งครรภ์ของสตรี

วัยรุ่นครั้งแรกที่ฝากครรภ์ในโรงพยาบาลสมุทรปราการ การศึกษาพบว่า เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนสมรส มีความสัมพันธ์กับการตั้งครรภ์ของสตรีวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p - \text{value} < 0.05$) ซึ่งความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเหล่านี้ ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์โดยออกนอกกรอบวัฒนธรรม ความเชื่อดั้งเดิม การรักษาพรหมจารีก่อนแต่งงานเป็นเรื่องที่ล้ำสมัย เห็นว่าหญิง-ชายรักกันหากมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องปกติธรรมดา ถึงแม้จะอยู่ในเรียนหรือวัยที่ยังไม่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ก็ตาม ดังนั้นการสร้างทัศนคติทางเพศที่ถูกต้องเหมาะสมจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน วัด ชุมชน และสิ่งแวดล้อมจากสื่อ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะหากวัยรุ่นที่มีทัศนคติทางเพศที่ถูกต้อง จะส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม จะช่วยลดปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นต่อไป

2. ปัจจัยเอื้อ

ด้านสถานที่ เวลาและโอกาสทางเพศ โดยรวมหญิงวัยรุ่นไม่แน่ใจว่า จะเป็นปัจจัยเอื้อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อาจเป็นไปได้ว่าสภาพพื้นที่ของอำเภอนครหลวง อยู่ในสภาพกึ่งเมืองกึ่งชนบท ธุรกิจที่เกี่ยวกับความบันเทิงต่าง ๆ จึงยังไม่เจริญเติบโตมากนัก แต่ถึงอย่างไรจากการศึกษายังพบว่า การอยู่หอพักตามลำพัง การมีบริการถุงยางอนามัยหรือยาเม็ดคุมกำเนิด ตามร้านสะดวกซื้อ การเที่ยว ผับ บาร์ สถานบันเทิง ล้วนเป็นปัจจัยเอื้อที่ทำให้วัยรุ่นมีความเสี่ยงต่อการเกิดการมีพฤติกรรมทางเพศมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรลักษณ์ สุวรรณ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นเขตเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การอยู่หอพักตามลำพังทำให้วัยรุ่นมีโอกาสในการคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น และนอกจากนี้หญิงวัยรุ่นยังเห็นว่าจะมีเพศสัมพันธ์เวลาใดก็ได้ขึ้นอยู่กับความพอใจของทั้งสองฝ่าย ส่วนปัจจัยเอื้อด้านใช้จ่ายทางเพศนั้นโดยภาพหญิงวัยรุ่นเห็นว่าไม่ใช่เป็นปัจจัยเอื้อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การมีเพศสัมพันธ์นั้นอยู่ที่ความพอใจของทั้งสองฝ่ายไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

ด้านการใช้สารเสพติดพบว่า หญิงวัยรุ่นเห็นด้วยว่า การใช้สารเสพติดทุกชนิดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นได้ และเป็นที่น่าสนใจที่หญิงวัยรุ่นเห็นด้วยมากที่สุดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรลักษณ์ สุวรรณ (2549 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนการมีเพศสัมพันธ์จะทำให้ขาดสติในการควบคุมตนเอง ทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจ และจากข้อมูลวิชาการของสำนักงานกองทุนสุขภาพ (วัยรุ่นกับแอลกอฮอล์, 2555 : ออนไลน์) ยืนยันว่าหากวัยรุ่นดื่มแอลกอฮอล์จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ตั้งใจและไม่มีกำบัง จนเกิดการตั้งครรภ์ในที่สุด ผลของแอลกอฮอล์นั้นจะทำให้วัยรุ่น มีความกล้า

ลดความอาย ขาดการควบคุมตัวเอง มีอาการมีนเมาไม่รู้ตัว ขาดสติ และหากมีการเสพยาเสพติดร่วมด้วย เช่น การเสพยาบ้า ยาไอซ์ ยาไอซ์ กัญชา ยาเลิฟ หรือสารเสพติดอื่น ๆ ก็จะทำให้กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากขึ้น นอกจากนี้ข้อมูลทางวิชาการระบุว่า ร้อยละ 23 ของนักเรียนชายและร้อยละ 12 ของนักเรียนหญิงที่ดื่มหรือใช้ยาเสพติด จะมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่ม 3.75 เท่า และจะถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่ม 2.58 เท่าและยังพบว่า นักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เคยตั้งครรรภ์หรือทำให้ผู้อื่นตั้งครรรภ์มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่ม 2.92 เท่า จะเห็นว่าการใช้สารเสพติดและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น ย่อมจะเป็นการเพิ่มโอกาสทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ไม่เหมาะสมตามมา ก่อให้เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ ทำให้วัยรุ่นขาดโอกาสที่จะทำการป้องกันการตั้งครรรภ์หรือป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เพราะมีนเมา ขาดสติ จนสุดท้ายเกิดการตั้งครรรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่รุนแรงตามมา

ด้านสื่อ เป็นส่วนหนึ่งที่กระตุ้นให้วัยรุ่นอยากรู้อยากลองมีเพศสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า วัยรุ่น เห็นด้วย ว่าสื่อทางเพศต่าง ๆ นั้น เป็นปัจจัยเอื้อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตั้งครรรภ์ของวัยรุ่น โดยเฉพาะการดูทีวีดี หรือวีซีดี การเล่นเกมอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ลามก การอ่านหนังสือการ์ตูนลามก และการดู/อ่าน ภาพโป๊ ลามก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรลักษณ์ สุวรรณ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านสื่อประเภทช่วยอารมณ์ทางเพศจากการเผยแพร่ของสื่อต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นเกิดการเลียนแบบการกระทำ และจากข้อมูลปัญหาสื่อทางอินเทอร์เน็ต (ปัญหาสื่ออินเทอร์เน็ต. 2555 : ออนไลน์) ได้ย้ำว่าสื่อมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น การเข้าถึงสื่อลามก อนาคตของวัยรุ่นสามารถทำได้ง่ายมากในปัจจุบัน การนำเสนอของสื่อเรื่องเพศในสังคมไทยปัจจุบันนั้นยังไม่มีความเหมาะสม ขาดการจัดการและควบคุมที่ดี โดยเฉพาะสื่อทางอินเทอร์เน็ต เป็นที่นิยมในวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายน้อย สามารถเข้าถึงบริการโดยง่าย และเป็นส่วนตัว ดังนั้นจึงนับได้ว่าสื่อมีบทบาทสำคัญ และมีอิทธิพลต่อค่านิยมและความเชื่อของวัยรุ่นไทยเป็นอย่างมาก วัยรุ่นใช้สื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารทางเพศ ไม่เหมาะสม ขาดการควบคุม ควบคุมอย่างจริงอย่างเป็นระบบ ทั้งส่วนภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้วัยรุ่นเกิดพฤติกรรมทางเพศเลียนแบบสื่อ หรือใช้สื่อเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศ จนเกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ปัญหานี้จะยิ่งเพิ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น หากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังขาดความเอาใจใส่อย่างจริงจัง ขาดการจัดการและควบคุมสื่ออย่างมีระบบ

3. ปัจจัยเสริม

ด้านครอบครัวของวัยรุ่น เป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมรู้สึกรู้สีกความคิด ค่านิยม ความเชื่อและพฤติกรรมทางเพศ ที่ความเหมาะสมสอดคล้องกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวของวัยรุ่น โดยเฉพาะพ่อแม่หรือผู้ปกครองยังขาดการพูดคุยและสอน เรื่องการคุมกำเนิด และมักจะคิดว่ากล่าววัยรุ่นด้วยถ้อยคำที่รุนแรง สภาพสังคมอำเภอนครหลวง ในปัจจุบัน เป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรม ไปสู่สังคมอุตสาหกรรม จากผลการวิจัยครั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า บิดามารดาของหญิงวัยรุ่น ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ร้อยละ 30 บิดามารดาของวัยรุ่นแยกกัน ร้อยละ 30 มีการศึกษาส่วนใหญ่ ในระดับประถมศึกษา จึงทำให้เป็นไปได้ว่า บิดามารดา ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอน บุตรหลานในเรื่องการรักรับผิดชอบตัวหรือการคุมกำเนิด และบิดามารดาบางคน อาจยังมีความเชื่อ ว่าการสอนเรื่องเพศหรือการคุมกำเนิดให้กับวัยรุ่นอาจเป็นการชี้โพรงให้กระรอก เป็นสิ่งกระตุ้นให้ วัยรุ่นอยากลองมีเพศสัมพันธ์ได้ และจากสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้ผู้ปกครอง และวัยรุ่นมีโอกาสในการพูดคุย ปรึกษาหารือกันน้อยลงวัยรุ่นบางคนเมื่อมีปัญหาทางเพศจึงหันไป ปรึกษากลุ่มเพื่อน หรือหาข้อมูลจากสื่อต่างๆที่ไม่เหมาะสม แทนการขอคำปรึกษาจากบิดามารดา ส่งผลให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมตามมาได้

ด้านกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นเป็นสิ่งที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ของ วัยรุ่นเพราะวัยรุ่นจะมีการรวมกลุ่ม สร้างลักษณะเฉพาะของกลุ่ม สร้างการยอมรับให้เกิดขึ้นในกลุ่มเพื่อน (สุชา จันท์เอม. 2542 : 155-156) จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มเพื่อนของหญิงวัยรุ่นส่วนใหญ่ มักมีแฟน/คนรักกันอย่างเปิดเผย มักเคยมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนหรือวัยรุ่นจนเกิดมีการตั้งครรภ์ กลุ่มเพื่อนมักยินยอมให้คู่รักจับมือถือแขนกอดจูบลูบไล้ พูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องเพศกันอย่างเปิดเผย เมื่อวัยรุ่นมีปัญหา มักปรึกษากลุ่มเพื่อนก่อนเสมอ กลุ่มเพื่อนมักเข้าสถานบันเทิง เช่น ดิสโก้เทค คาราโอเกะ ผับ งานปาร์ตี้ และงานเลี้ยง กลุ่มเพื่อนชอบดูวิดีโอ ภาพยนตร์โทรทัศน์ ที่นำเสนอ เกี่ยวกับความรักและการมีเพศสัมพันธ์สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชนิย์ จิตรกระจ่าง (2549 : 107) ที่พบว่า เมื่อเพื่อนของวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักแล้ว ก็จะมีการพูดคุยกันในกลุ่ม เพื่อนอย่างเปิดเผย จึงทำให้วัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากลองไปด้วย และเมื่อมีปัญหา ก็มักจะปรึกษา กลุ่มเพื่อนก่อนเสมอ และจากผลงานวิจัยของ วิทิตา สุขทั่วญาติ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทเรียน ที่ได้จากการสะท้อนคิดของนักเรียนหญิงที่ออกกลางคันเนื่องจากตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ พบว่า ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ทำให้มีการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นำไปสู่ การทำแท้งที่ไม่ถูกวิธี เนื่องจากวัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมาก จะปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับ นับถือของกลุ่มเพื่อน จะมีความผูกพันในกลุ่มเพื่อนทั้งในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ

ซึ่งอาจเป็นความสัมพันธ์ฉันเพื่อน หรือความสัมพันธ์ฉันคนรักซึ่งนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มเพื่อนของวัยรุ่น เป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญที่ส่งผลทำให้เกิดการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น

ด้านครู/โรงเรียน จากผลการศึกษาพบว่า หญิงวัยรุ่นมีความต้องการ กิจกรรมส่งเสริมทักษะ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศ ต้องการความรู้เรื่องเพศรอบด้าน จากครู/โรงเรียน การสอนเรื่องเพศศึกษานั้น เป็นกระบวนการที่จะสร้างภูมิคุ้มกันทางเพศให้แก่วัยรุ่น เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมที่ช่วยลดผลกระทบ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นการมีทักษะในการสื่อสารอย่างถูกต้องของครู จึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะวัยรุ่น มักมีความสนใจใคร่รู้ในเรื่องเพศเป็นพิเศษ ซึ่งถ้าการจัดการเรียนการสอนสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเรียนรู้เรื่องเพศ ก็จะทำให้เพศศึกษามีคุณประโยชน์เป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจของวัยรุ่น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาสังคมไปพร้อม ๆ กัน การสอนเรื่องเพศศึกษาประกอบด้วย 6 ด้าน คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย สัมพันธภาพ สุขภาพทางเพศและการคุมกำเนิด ทักษะชีวิต พฤติกรรมทางเพศ สังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นการสอนเพศศึกษาที่เข้าใจง่าย และกระตุ้นเรื่องการมีค่านิยมและความเชื่อในทางที่ถูกต้องในเรื่องเพศการเรียนรู้เรื่องเพศเป็นการเรียนรู้ด้วยสมอง รู้จักเท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตัวเอง จะนำมาสู่พฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ถึงแม้ว่ามีสิ่งยั่วยุทางเพศมากระตุ้น ก็จะไม่มีความหมายใด ๆ เพราะกระบวนการและความรู้เหล่านี้ จะกลายเป็นภูมิคุ้มกันทางเพศให้แก่เยาวชนได้เป็นอย่างดี

ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากผลการศึกษาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นปัจจัยเสริมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตั้งครรภ์ของวัยรุ่น วัยรุ่นมีความคิดเห็นว่า หน่วยงานท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมเฝ้าระวังสารเสพติดในชุมชน จัดกิจกรรมเฝ้าระวังแหล่งมั่วสุมทางเพศหรือสถานบริการทางเพศของท้องถิ่น ส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาให้กับเยาวชน จัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ให้กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น และควรจัดกิจกรรมเฝ้าระวังสื่อทางเพศและกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น การส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาและกิจกรรมการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ของวัยรุ่น จะเป็นการส่งเสริมค่านิยมและความเชื่อทางเพศที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย และการจัดกิจกรรมเฝ้าระวัง แหล่งมั่วสุมทางเพศ สารเสพติด และสื่อที่ไม่เหมาะสมในชุมชนนั้น จะสามารถทำให้เป็นเกราะป้องกันปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมให้กับวัยรุ่นในชุมชนนั้นต่อไป

ด้านเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จากการศึกษาพบว่า วัยรุ่น มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรให้ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดในโรงเรียน โรงพยาบาลควรมีการบริการคลินิกวัยรุ่น เพื่อให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น โรงพยาบาลควรมีศูนย์ Hot-line เพื่อให้คำปรึกษา กรณีวัยรุ่นมีปัญหา

ทางเพศเร่ร่อน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรเข้าถึงบ้าน/ชุมชน เพื่อให้คำปรึกษาสำหรับวัยรุ่นที่มีปัญหา จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นนั้นยังต้องการความรู้ด้านเพศศึกษา ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้ที่บทบาทในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคให้กับประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ก้าวสู่การเปลี่ยนผ่านจากเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่ต้องการความเอาใจใส่ในการคำแนะนำ ชี้แนะ และปรึกษาในเวลาที่วัยรุ่นมีปัญหา โดยเฉพาะปัญหาที่ยากจะหาทางออกได้ ดังเช่นปัญหาการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ ปัญหาขาดความรู้เรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ที่เหมาะสมจนเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จึงเป็นอีกหนึ่งที่มีบทบาทในการหยิบยื่นความช่วยเหลือ เพื่อให้หญิงวัยรุ่นมีความรู้ และมีช่องทางในการขอคำปรึกษาปัญหาเรื่องเพศได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้

1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า วัยรุ่นตั้งครรภ์ส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด แต่เกิดความล้มเหลวในการป้องกันการตั้งครรภ์ ทำให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เมื่อมีปัญหาไม่กล้าขอคำปรึกษาจากครอบครัว เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือแม้แต่ครู ในช่วงแรกของการตั้งครรภ์ วัยรุ่นจะเป็นผู้ที่ต้องเผชิญกับปัญหาด้วยตนเองอย่างโดดเดี่ยว ท่ามกลางภาวะวิกฤติของชีวิต ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ครอบครัวหรือผู้ปกครองควรสอนความรู้เรื่องเพศ และเรื่องการคุมกำเนิดที่ถูกต้องเหมาะสมให้วัยรุ่น โดยสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในครอบครัว มีการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศและการคุมกำเนิดสอดแทรกให้เป็นเรื่องปกติธรรมดา เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาจะทำให้กล้าขอคำปรึกษาจากครอบครัวหรือผู้ปกครอง ส่วนโรงเรียนหรือครูผู้สอนควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษารอบด้านให้กับเด็กนักเรียนในทุกระดับชั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีบทบาทและสามารถเป็นที่ปรึกษาให้เมื่อเด็กมีปัญหาเรื่องเพศได้ตลอดเวลา และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ควรจัดตั้งคณะทำงานเพื่อให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ทำให้วัยรุ่นสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น การเปิดบริการคลินิกสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น สายด่วนตอบปัญหาวัยรุ่น จัดรายการวิทยุตอบปัญหาวัยรุ่น สร้างกลุ่ม Facebook วัยทีนนครหลวง เป็นต้น ซึ่งจะเป็นช่องทางที่ทำให้วัยรุ่นกล้าที่จะขอรับข้อมูลและขอคำปรึกษา เมื่อวัยรุ่นได้รับข้อมูลและทางเลือกหลายช่องทางที่ถูกต้อง เหมาะสม จะทำให้เขาสามารถตัดสินใจเลือกทางออกในการแก้ปัญหาให้ อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับตัวเองโดยไม่ต้องเผชิญปัญหาเพียงลำพังอย่างโดดเดี่ยวต่อไป

1.2 ผลจากการวิจัยพบว่า วัยรุ่นมีค่านิยมมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุน้อย มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนถือเป็นเรื่องปกติ มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งถือเป็นเรื่องปกติ ผู้วิจัยเห็นว่า การสร้างค่านิยม

ที่ถูกต้องเหมาะสมด้านเพศให้กับวัยรุ่นเป็นสิ่งที่สำคัญเหมือนการสร้างเกราะป้องกันปัจจัยเสี่ยงทางเพศให้กับวัยรุ่น ซึ่งการสร้างค่านิยมนั้นประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิดอย่างถูกต้องกับวัยรุ่น โดย ผู้ปกครอง ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ต้องมีความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนกรอบความคิดของตนเอง ว่าการสอนเรื่องเพศศึกษานั้นไม่ใช่เรื่องปกปิด น่าอาย หรือเป็นการชี้โพรงให้กระรอก แต่กลับเป็นกระบวนการที่จะสร้างภูมิคุ้มกันทางเพศให้แก่เยาวชน ไปพร้อม ๆ กันกับกระตุ้นเรื่องการมีค่านิยมและทัศนคติทางเพศไปในทางที่ถูกต้อง กระบวนการเหล่านี้จะทำให้วัยรุ่นสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม และมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตต่อไป 2) การสร้างความรู้สึกชอบ หรือ เห็นด้วยในค่านิยมทางเพศที่ถูกต้องเหมาะสมและสร้างความรู้สึกไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย ในค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่หลักของครอบครัว ในการหล่อหลอมความรู้สึกผิดชอบชั่วดีทางเพศตั้งแต่ตอนเป็นเด็กจนต่อเนื่องมาถึงบทบาทหน้าที่ของครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและสังคม เพื่อนำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องเหมาะสมของวัยรุ่นต่อไป 3) การเกิดพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่อวัยรุ่นมีค่านิยมเรื่องเพศที่ถูกต้องเหมาะสมที่ถูกสร้างฝังลึกเป็นความรู้ และอยู่ในความรู้สึกความสำนึกคิดหรือความเชื่อ จะกลายเป็นตัวกำหนดแนวทางการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ไม่ว่าจะวัยรุ่นจะถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าอย่างไรก็ตาม ก็จะแสดงพฤติกรรมตามกรอบแนวทางของค่านิยมเรื่องเพศที่ตามความรู้และความสำนึกที่ถูกต้องทางเพศ ดังนั้นการสร้างค่านิยมเรื่องเพศที่ถูกต้องเหมาะสม จะสามารถเป็นเกราะป้องกันในการป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี

1.3 ผลจากการวิจัยพบว่า บิดามารดาของวัยรุ่น ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และในบางครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายสถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่แยกกันอยู่ และหย่าร้าง มารดามีบุตรคนแรกเมื่ออายุน้อยกว่า 20 ปี ถึงร้อยละ 37 และยังพบว่า ครอบครัวขาดการสอนเรื่องการคุมกำเนิดและมีการดูค่าว่ากล่าววัยรุ่นด้วยถ้อยคำที่รุนแรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ครอบครัวหรือบิดามารดาควรใช้เวลาและให้ความสำคัญในการอบรมสั่งสอนวัยรุ่นให้รู้จักค่านิยม วัฒนธรรม ระเบียบวินัยทางสังคมและการพัฒนาบุคลิกภาพ จะทำให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวให้เข้าถึงแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และการให้ความรักความอบอุ่นให้กับวัยรุ่น เป็นบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งของครอบครัว ความรักความอบอุ่นในครอบครัวจะเป็นหลักประกันให้วัยรุ่นเชื่อว่าครอบครัวของเขาจะมีคนที่รักและเข้าใจเขาอยู่เสมอ เมื่อวัยรุ่นเกิดปัญหาหรือมีความผิดหวังเรื่องเพศ จะมีความเชื่อมั่นว่าครอบครัว จะสามารถช่วยให้กำลังใจและปลุกปลอบใจให้เขาฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ และครอบครัวหรือผู้ปกครองก็ควรมีการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับวัยรุ่นด้วย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงว่า วัยรุ่นและครอบครัวนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ศาสนาพุทธ พระสงฆ์หรือวัด ควรมีบทบาทในสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องในด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม เพื่อให้วัยรุ่นเกิดจิตสำนึกเกี่ยวกับค่านิยมทางเพศที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

1.4 ผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นมักเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม มีแฟนหรือคนรักอย่างเปิดเผย เคยมีเพศสัมพันธ์ หรือเคยมีการตั้งครรภ์มาแล้ว และเมื่อมีปัญหาวัยรุ่นมักปรึกษาเพื่อนก่อนเสมอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าครู และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ควรสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ผลกระทบจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นให้กับนักเรียนโดยตรง โดยการนำตัวแทนวัยรุ่นที่มีการตั้งครรภ์หรือมีบุตร ขณะกำลังศึกษาหรือมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมมาแล้วและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิต การเป็นมารดาวัยรุ่น เกิดผลอย่างไรบ้าง จะเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ตรงจากพี่สู่น้อง เพื่อให้เกิดเรียนรู้ความจริงจากผู้ที่ผ่านประสบการณ์โดยตรง

1.5 ผลจากการวิจัยพบว่า สื่อเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกระตุ้นให้วัยรุ่นอยากรู้อยากลอง มีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะสื่อ ดีวีดี วีซีดี และอินเทอร์เน็ต ลามก อนาจาร ซึ่งวัยรุ่นสามารถเข้าถึงได้ ง่ายและมีความคุ้มค่าใช้จ่าน้อยมาก และผลจากการวิจัยยังพบว่า การใช้สารเสพติด โดยเฉพาะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการเสพยาบ้า ยาไอ ยาเลิฟ ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจได้ง่ายขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทสำคัญ ในการสนับสนุนงบประมาณและส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ทำให้วัยรุ่นได้แสดงออกในทางสร้างสรรค์และได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมการประกวดการแต่งกลอน ประกวดร้องเพลง การแข่งถักจักรยาน เป็นต้น นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมเฝ้าระวังสื่อเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนหรือวัยรุ่นรู้เท่าทันสื่อและรู้จักเลือกสื่อที่สร้างสรรค์ไม่เป็นสื่อที่ช่วยทำให้มีอารมณ์ทางเพศ และควรมีกิจกรรมเฝ้าระวังและป้องกันสารเสพติด และแหล่งมั่วสุมทางเพศในชุมชน โดยสร้างกระบวนการให้เด็กและเยาวชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหา ซึ่งจะช่วยให้วัยรุ่นในชุมชนได้ร่วมกิจกรรม และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จนเกิดความรักความสามัคคีกันในกลุ่มวัยรุ่นลดปัญหาการเข้าถึงสื่อลามก อนาจาร แหล่งมั่วสุมทางเพศ และสารเสพติดในวัยรุ่นต่อไป

1.6 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา หากมีโอกาสได้นำไปเสนอให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันในการวางแผนในการป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น และนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกันอย่างจริงจังแล้ว เชื่อว่าปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ในเขตอำเภอนครหลวงจะสามารถลดสถานการณ์ความรุนแรงลงได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นให้สามารถเป็นตัวแทนภาพรวมระดับจังหวัด ที่สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในภาพรวมของจังหวัดที่เป็นวงกว้างยิ่งขึ้น

2.2 การศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในหญิงวัยรุ่นควรทำการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของชายวัยรุ่นที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ เพื่อการวางแผนป้องกันให้ครอบคลุมรอบด้าน